

DELA VSKA POLITIKA

GLASILO SOCIALISTIČNE STRANKE JUGOSLAVIJE.

Št. 27.

Sobota 2. aprila 1927.

Leto II.

Izhaja vsako sredo in soboto.

Uredništvo je v Mariboru,

Ruška cesta 5, poštni predal 22.

Rokopisi se ne vračajo. Ne frankirana pisma se ne sprejemajo.

Uprava: Maribor, Ruška c. 5, poštni predal 22.
Ljubljana, Poljanska c. 12, pošt. pr. 104.

Ček. račun: 14.335. Reklamacije se ne frankirajo.

Naročnina za državo SHS znaša mesečno 10 Din, za ino-
zemstvo mesečno 15 Din.Malih oglasov, ki služijo v posredovalne in socialne namene
delavstva ter nameščencev, stane vsaka beseda 50 para. De-
bela tiskana beseda stane 1—Din. Malih oglasov trgovskega
značaja, stane beseda 1—Din. V oglašnem delu stane pe-
titna enostolpna vrsta 2:25 D. Pri večjem številu objav popust.

Usoda železničarjev zapečaten!

Redukcija osebja, redukcija prejemkov, podaljšanje delovnega časa in podaljšanje službenega časa ter oškodovanje železniških uslužbencev še v mnogih drugih ozirih! Kaj je temu vzrok? Ali je res naša država tako uboga, da kot podjetnik in delodajalec ne more več svojih uslužbencev pošteno prehraniti? Ne! Država ni revna. Nasprotno: ona ima vse najboljše naravne pogoje. Ampak, na žalost, nima sposobnih krmarjev. Imeli bi jih že, toda ti nimajo možnosti priti na krmilo. Krmarji sami vedo najbolje, da so nesposobni, toda oni ne dajo krmila prostovoljno iz rok, ker se sklicujejo na ljudstvo, ki jih je izvolilo, da vodijo državo.

Del železničarjev se od postanka te države bori za zboljšanje svojega položaja, toda ta položaj je vedno slabši in sedaj postaja že naravnost **obupen**. Prejšnja leta se je železniška uprava, ki se vodi birokratično, izgovarjala, da nima kreditov, ker parlament slabo dela in ne pride do rednega proračuna ter mora »fretati« s takozvanimi dvanajstinami. Železniška uprava je vedno naglašala, da bode tedaj, ko pride enkrat do rednega proračuna, to in ono boljše in železničarji, ki so zelo potrpežljivi živali, se so to verjeli. Toda prišli smo končno do nekakih »rednih« proračunov, ki so pa v resnici zelo neradni. V lanskem proračunu je našel manjkalo več sto milijonov in bile so vsled tega silne trzavice. Kakor nekaka mora je ležala negotovost, zlasti na delavskem osebju, ki tvori nad 60 odstotkov celokupnega osebja na naših železnicah in ki je za reden obrat ravno tako potrebno kot ostalo nastavljeno osebje. — Komaj smo dočakali, da je to nesrečno proračunsko leto za nami in že smo v enaki, da celo dvakrat hujši situaciji. Z novim, ravnokar izglasovanim proračunom, se začne-

nja pravcata **likvidacija** jugoslovanskih železnic. Namesto, da bi se postavilo večje kredite, ki bi omogočili odpravo kardinalnih napak, ki so se zagrešile v minulih letih, da bi se namreč vozni park popravil in sicer doma v **lastnih** delavnicah, da bi se proge uredile ter popravile itd., se je proračun blazno reducirjal in sicer na škodo **živega** materiala in to v glavnem delavcev, ki se jih smatra kot privešek na železnicah, dasi se brez njih ne bi niti en dan mogel vršiti promet.

Treba samo pomisliti: ali ni blazno plače reducirati, ki so najmanj za sto, v gotovih slučajih do tristo odstotkov premajhne. Večina železniškega osebja zasluži pod **1000 Din** mesečno in od teh mnogi izpod **500 Din**! Več dobe n. pr. v Avstriji brezposelni podpore, katerim ni treba tedaj niti delati. Kje so obljube g. Jankoviča? Kje in kdo so tisti politiki, ki so imeli pogum glasovati za take redukcije, ki upropaščajo desetisoče družin in obenem ogrožajo naš promet, ki že itak ni na višku? Oh, poznajo jih železničarji dobro! To so ljudje, ki so še pred kratkim sami kritizirali tako gospodarstvo. Kaj pa pravi g. Sušnik in pa prijatelj železničarjev, Žebot? Ti ljudje so kritizirali ter obsojali na tisočerihih shodih napačno politiko radikalov. Sedaj pa so nesramno izdali najvitalnejše pravice slovenskih železničarjev samo zato, da je par oseb zlezlo na mastne položaje ministrov ali pa da je »avanziral« par ducatov klerikalnih partizanov.

Zato železničarji, ven iz mlačne rezerve, v aktivnost, v organizacijo in sicer takoj. Branite kruh svojih otročičev in svojih žena. Bojujte se za svoje pravice, ker se boste obenem bojevali za obstanek države, katero drugi upropaščajo.

Železničar.

Proračun ministrstva za socialno politiko.

Proračunska debata je pri kraju. Kako se je proračun sestavljal in reševal, smo že pisali; izmed vseh proračunov, ki so prišli zadnje dni na glasovanje, nas je pa najbolj zanimal proračun ministrstva za socialno politiko. Minister dr. Gosar je podal ob tej priliki daljši ekspose, v katerem je tudi sam priznal, da se je socialna politika zanemarjala, da se je delalo na njeni likvidaciji in to baš v dobi, ko je vladala v državi najhujša gospodarska in socialna kriza in ko bi bilo najbolj potrebno zaščititi ogroženo eksistenco jugoslovanskega proletarca. Istotako je pa tudi moral priznati, da se tudi po novem proračunu ne bo moglo izvesti pravega socialnopolitičnega dela, ker je proračun tega ministrstva silno reducirjan — kakor so sploh proračuni ministrstev, ki bi morali služiti na ta ali oni način tudi potrebam in blagru širokih ljudskih slojev. V ta proračun je unešenih šele naknadno nekoliko amandmanov, ki bodo kolikor toliko v korist socialno politični zaščiti delavskega razreda. Borze dela, v kolikor niso bile že prej ukinjene, se sedaj kot državne ustanove definitivno ukinjajo. Naloga ministrstva bo, da

skuša te prepotrebne posredovalnice dela ohraniti potom posebnega aranžmana in pravilnika. Isto tako odpade zaščita najemnikov, kakor je to bilo že določeno in proti čemur so se najemniki iz cele države in delavske organizacije ves čas bunili, ker so se zavedali, da preti v slučaju dejanske in definitivne ukinitve stanovanjske zaščite po prvem maju vsem neimovitim najemnikom prava katastrofa. Tudi v pogledu direktnega in rednega podpiranja brezposelnih smo ostali, kakor je bilo sicer itak pričakovati, pri starem. Le v toliko se je to vprašanje premaknilo z mrtve točke, da je minister za socialno politiko urinil v proračun tudi pooblastilo za takozvano **produktivno pobijanje nezaposlenosti**, s čemur bo v nekaterih večjih mestih vsaj deloma mogoče zaposliti delavstvo, zlasti pri gradbenih akcijah. V to svrhu se bo porabil končno oni denar, ki se je stekal v sklad za brezposelne in na katerem je doslej vlada pridno počivala. Predvideni so nadalje krediti za zgradbo malih stanovanj in dano je ministru tudi pooblastilo za reorganizacijo urada za zavarovanje delavcev, odnosno za imenovanje novih čla-

nov ravnateljstva do časa, dokler se ne izvedejo končno prepotrebne volitve v okrožne urade, katere socialisti zamažujemo že več let.

Te in take predloge je bilo menda v zadnjem času še mogoče »proturati« v novi proračun, vse drugo je pa ostalo pri starem in osnova proračuna, ki se je izdeloval že dolgo, in se je menda bolj izdeloval pri ministrstvu financ, kakor v ministrstvu socialne politike, je ostala ista, kakor smo že svoječasno pisa-

li. Ne dvomimo, da bi bil novi minister najbrže rad še marsikaj izpremenil, če ne bi imel nad seboj ministrski svet in ministrstvo financ, kjer za socialno politiko nimajo smisla in srca — tako je pa obveljala stalna volja vlade, da se najemnike in delavce prepusti svoji usodi.

Delavstvo se bo moralo še dolgo boriti za pravično in popolno socialno zaščito.

Socialistična Internacionala in balkanski spor.

Skupna seja socialistične Delavske Internacionala in mednarodne strokovne zveze.

3. aprila se bo vršila v Parizu skupna seja socialistične Internacionala in mednarodne strokovne zveze. Na dnevnem redu tega izrednega sestanka obeh naših Internacional je balkanski spor in vprašanje miru. Socialistična Internacionala bo zastopal ožji odbor, vendar je dostop na sejo prost vsem članom eksekutive. Še

prej se bo vršila posebna seja socialističnega internacionalnega urada.

Temu izrednemu zborovanju pripisuje evropska javnost veliko važnost, ker se bo na njem sklepalo, kako v slučaju vojne praktično preprečiti s solidarno akcijo mednarodnega proletariata, novo splošno krvoprelitje v Evropi.

Rusija mora zmagati z vzgledom.

»Pravda«, centralno glasilo ruske komunistične stranke, je objavila razne govore s petnajste strankine konference, ki se je vršila zadnjič v Moskvi. Med temi govorista tudi Trockijev in Stalinov, ki si temeljito nasprotujeta. Iz objavljenih govorov je šele razvidno, kako velika razdalja je danes med Trockijem in novimi sovjetskimi voditelji v taktičnih vprašanjih.

Trockij, ki je zagovarjal svoje opozicijsko stališče, še vedno vztraja pri tem, da je komunizem v Rusiji nemogoč, dokler se ne izvrši svetovna komunistična revolucija pod vodstvom ruskih komunistov in dokler komunistična internacionala v Moskvi ne zavladna nad celo vrsto kooperativnih, sovjetskih republik v Evropi in Aziji. Zato je potrebna propaganda v tujih deželah.

Stalin je pa govoril ravno nasprot-

no. Njegov program — ki določa, da delavci in kmetje v sovjetski Uniji mobilizirajo vse svoje sile za razvoj industrij in kmetijstva doma — je bil sprejet na celi črti. Stalin je povedal delegatom, da Rusija mora ugnati inozemske kapitaliste z njihovim orožjem, to je, da se ekonomsko dvigne in postane neodvisna gospodarska enota.

»Nepraktično je, trošiti naš denar za revolucionarno propagando v tujih deželah,« je rekel Stalin. »Porabimo rajši denar doma za izboljšanje naših industrij in ustvarjenje novih, pokažimo vsemu svetu, kaj smo zmožni narediti, in to bo naša najboljša propaganda. Ustvarimo Rusijo za vzgled, kaj lahko stori proletarska diktatura — in druge dežele nas bodo kmalu posnemale. Med tem pa sovjetska Unija mora zasigurati svojim delavcem in kmetom boljše življenje.«

Nova razorožitvena konferenca . . .

Dasi se vse dežele oborožujejo, vzlic temu da je vojna za odpravo vojne bila že pred več leti končana, se ob enem tudi pričakajo, kako bi omejile oboroževanje, oziroma se razorožile in živele potem v priateljstvu za vse čase. Liga narodov se že par let pripravlja na veliko gesto, s katero bo naznanila, da je konec oboroževalni tekmi. Pod njenim vodstvom se je vršilo več konferenc, ki niso rodile drugega, kakor sklep, da naj prizadete komisije raznih držav nadaljujejo s študiranjem problema in poskrbe, da pride kmalu do razorožitvene konference. Eni se izgovarjajo na Rusijo, češ, dokler ne bo sodelovala z nami, ne moremo zmanjšati svojih armad. Na bodočo konferenco bodo Rusijo zopet povabili, in v ta namen je švicarska vlada že naredila nekaj korakov, da dá Rusiji zadoščenje za umor sovjetskega diplomata Vorovskija. Njegov morilec je bil neki Nemeč, bivši častnik v ruski armadi, katerega je sodišče oprostilo. Rusija se s tem ni zadovoljila in je odgovorila Ligi na razna povabila,

da v Švico ne pošlje svojih zastopnikov, dokler ne dobi zadostnega zadoščenja.

Medtem ko komisije v Genevi študirajo, kako zmanjšati armade, ne da bi bila kaka dežela kaj trpela na »ugledu«, se ameriški predsednik Coolidge tudi trudi za razorožitve. Ker Zedinjene države nimajo velike armade, se problem razorožitve na suhem njih toliko ne tiče, a tiče se jih problem mornarice. Med Anglijo, Japonsko in Zedinjenimi državami je bil leta 1921 na washingtonski konferenci sklenjen dogovor, s katerim so se sporazumele, da v gradnji drednavtov in podobnih ladij ne bodo tekmovale, in določile so tudi, kako močna ima biti mornarica ene ali druge dežele. Ali nekaj vseeno ni šlo prav, kajti pričele so graditi razne manjše ladje, posebno podmornike in križarke. Ob enem tekmujejo v gradnji zračne flote.

Predsednik Coolidge je sedaj povabil Anglijo, Japonsko, Francijo in Italijo, katere edine pridejo poleg Zedinjenih držav v poštev kot po-

morske sile, na novo konferenco, na kateri naj bi se zopet razpravljalo o razorožitvi na morju. Anglija in Japonska sta povabilo sprejeli, ne pa Francija in Italija, ali obljubili sta, prisostvovati »neuradno«. — Konferenca se bo vršila v Genévi, in dobro misleči ljudje pričakujejo, da bo rodila dober rezultat.

V Ameriki je močna militaristična struja, ki propagira mornariško tekmo. »Mi lahko zgradimo več novih ladij, kot Anglija in Japonska skupaj, ker smo najbogatejša dežela,« kriče Coolidge, ki je pa vendar nekoliko bolj previden, ker ve, kaj je rodila I. 1914 oboroževalna tekma.

Dasi oboroževanje in militarizem pod kapitalizmom ne more prene-

hati, se ga vendar lahko kroti, in to je, kar mnogi kapitalistični državniiki resno poskušajo, dasi imajo težave, ki jih ni lahko prebroditi. Delavsko ljudstvo, ki nosi vedno vse stroške vojne, se bori proti militarizmu s svojega vidika, in organizirano delavstvo Evrope se bavi z načrtom, ki bi v slučaju vojne nevarnosti prisilil prizadete države, da uravnajo svoje difference brez vojne. To sredstvo je generalna stavka, za katero pa je treba velike predpriprave in razumevanja. Le, ako se zanjo delavstvo absolutno zedini, in bo voljno izvajati vse posledice, bo taka stavka uspešna in vojni bo zadan smrtni udarec.

Še o redukciji železničarjev.

Položaj železničarjev in delavskega razreda sploh se leto za leto slabša. Leto za leto se delavski razred gnete vedno v večjo brezpravnost, med tem ko kapitalistični razred živi bujno, ne odrekaje se igralnic, plešišč, zabav vseh vrst in — milijonskih korupcij.

Poje se pesem o štednji in štediti se na vseh koncih in krajih pri delavskem razredu. Redukcija za redukcijo se vrsti, znižanje plač pod to ali ono obliko, uničujejo se vsakovrstne svoboščine državljana glede delavskega razreda. Ali kapitalistični razred sme delati vse, kar mu je povšeči. Industrija, če štediti, štediti na račun delavskih plač, nikakor pa ne na račun čistega dobička. Železnica štediti — na račun železniškega proletariata, nikakor pa ne na račun dohodkov, ki so dobiček, nikakor ne na račun smotnejšega upravljanja nakupljenih vrednosti, nikakor ne na račun številnih korupcij. Čisti dobički delnic in uprav morajo ostati nedotaknjeni. Delavca se za grudo premoga odpusti iz službe, gospoda za razne nepravilnosti, korupcijska dela, ki so diplomatsko zavita, a so, razgaljena, navadne defraudacije in tatvine, se penzionira ali namesti na drugo mesto.

In zakaj tako? Zakaj vse to?

Ker delavski razred v Jugoslaviji po svoji lastni volji — oprostite, da to zapišem še enkrat — po lastni volji ni organiziran, ni energičen, se ne zaveda ali se noče zavedati svojega lastnega »jaza«, ne-

go pričakuje in misli, da mu bodo pomagali oni iz kapitalističnega razreda.

Ves ta delavski razred, ki je moral aktivno sodelovati v svetovnem klanju, noče pogledati, da je tam moral biti organiziran nasilno pod poveljem stotnika, polkovnika, generala itd., in da je nastopal ne kot posameznik iz organizacije-armade nego kot član te organizacije-armade. In če je ta ali oni padel kot žrtev, se ni smel ustrašiti, nego moral iti naprej in se sam žrtvovati.

Tako bi moral delavski razred in to v prvi vrsti železničarji, ne prisiljeno in ne na višji ukaz in ne pod smrtno kaznijo se postaviti v bran za svoje življenske — še enkrat ponavljam — svoje življenske pravice.

Ker to, kar se je začelo sedaj, je nekaj strašnega. Budžet v parlamentu je sprejet. On je majhen. In ta nezadostnost budžeta ne zadene kapitalističnega razreda v Jugoslaviji, nego vas, delavski razred, vas, železničarje. Osebnih izdatki se imajo reducirati za 43 odstotkov. Ali veste, kaj je to? — Odpovedati se imajo službe vsem pogodbenim delavcem. — Drugi delavci imajo delati samo po 4 dni tedensko, ali pa se tudi reducirati — vreči na cesto. V kurilnicah in delavnicah se imajo znižati urnine po 25 in 50 para na uro. — Podaljšati se hoče pa še delovni čas, službena doba pa se ima podaljšati na 35 let. Itd.

Do mozga se vas more izkoristiti, železničarji.

Stanovanjska beda v Mariboru.

To poglavje je še vedno na dnevnem redu v nezmanjšanem obsegu. Dasi se je v zadnjem času nekaj storilo v omiljenje te bede, vendar je to le kapljica na vroč kamen. Pomankanje stanovanj pa bo letos zavzelo nove oblike, kakršnih nismo bili vajeni menda od kar svet stoji. Letos se ima likvidirati pomankanje stanovanj — pravijo ti isti, ki jih ne tarejo skrbi radi stanovanj! Ako jih vprašate, kako se bo to zgodilo, ne da bi se zgradilo

zadostno število stanovanj, tedaj vam odgovore tako-le: »Ko bo prenehala zaščita najemnikov, tedaj bo stanovanj dovolj. Sicer je res, da bo prve mesece hudo, toda to se bo moralo preboleti.« Seveda ti, ki to pravijo, ne mislijo na sebe, ampak na reveže, ki se bodo vajali za plotom in po cestnih jarkih. V takem stanju seveda ne bodo mogli brezstanovanjci dolgo vzdržati in bodo najbrž zboleli — zlasti slabše, in to so starci in starke ter otro-

ci. Ti bodo večinoma pomrli in tedaj bo stanovanj dovolj! Tako si je edino mogoče razlagati prorokovanje takozvanih boljših slojev, oziroma hišnih posestnikov. Saj vemo, da stanovanj povsod primanjkuje in ne le v mestih. Zato ni mogoče računati na to, da bi morda del mestnega prebivalstva mogel zapustiti mesto in se naseliti na vasi. Ker sem imel priliko slišati mnenje najkompetentnejšega faktorja, zato moram biti pesimist, dasi ne dvomim v njegovo dobro voljo. Toda dobra volja sama ne zadostuje. Resnica je, da en hlapec ne more služiti dveh gospodov. Zato ne more tudi noben minister, ki je izšel iz meščanskih (kapitalističnih) strank, čeprav so ga po večini proletarici izvolili, drugače delati, kakor dela tudi sedanji minister za socialno politiko. S prvimi majem se tedaj neha dodeljevanje stanovanj in bodo takoj hišni posestniki razpolagali z izpraznjenimi stanovanji po mili volji. Kako pa bo po prvem novembru, pa vemo samo to, kar je g. minister dr. Gosar povedal sam v svojem ekspezu in tudi naši deputaciji, da namerava dovoliti najemnikom še en kratek »Galgensfrist«, to je do tedaj, ko si bodo ptice, v letu 1928, na prostem gnezda delale! Torej g. minister nima najbrž volje, a še manj moči, stanovanjsko zaščito podaljšati do tedaj, ko ne bo več nevarnosti za zdravje in življenje siromašnih najemnikov. — Zato bi bila edino uspešna še — samopomoč, ako bi se najemniki znašli vsaj v dvanajsti uri solidarne in se ne bi zanašali na meščanske stranke, ki jim ne morejo, ker jim nočejo pomagati. Jaz sem tega mnjenja, da se zaščita najemnikov v obče ne bi smela več ukiniti. To je moje socialistično stališče. Ako pa smo mi socialisti še preslabi, da bi s tem stališčem prodrli, tedaj pa bi se mogel postaviti

edino še na to meščansko stališče, da bi morala država par let graditi stanovanja in sicer toliko časa, da bi zadnjega svojega uslužbenca spravila pod pošteno streho in šele tedaj eventualno ukiniti zaščito najemnikov. Naše vlade pa niso prav nič storile do sedaj v omiljenje stanovanjske bede, pač pa delajo na to, da ukinejo zakon o zaščiti preje kot pa vse ostale države, ki so votirale težke milijarde za zgradbo stanovanj!

Kar se specijelno Maribora in okolice tiče, bi se dalo mnogo storiti, če bi bilo le malo dobre volje. Ne samo občina in pa zasebniki, ampak so še drugi faktorji, ki bi lahko mnogo pripomogli — in tu mislim pred vsem na cerkev. Škofijsko posestvo na Betnavi je kot nalašč vsvarjeno za zgradbo velikih kolonij. To posestvo itak ne nese mnogo ali skoraj nič, ker se ga silno površno obdeluje, menda ravno zato, ker ima škofija še mnogo drugih posestev. Zato bi po vzgledu zagrebškega nadškofa lahko tudi mariborski škof napravil to uslugo prebivalstvu Maribora in okolice, da bi odstopil saj gotov del omenjenega posestva, ki se skoraj dotika mestne občine in sicer brezplačno ali pa saj po zelo nizki ceni onim interesentom ali posameznim zadrugam, ki bi tam mogle zgraditi tekom enega leta najmanj 200 hišic. Zagrebški nadškof je že pred tremi leti prodal blizu Maksimira večji kompleks stavbišč železničarski zadrugi. Sedaj pa gradi nadškof v Zagrebu v lastni režiji velikansko stanovanjsko hišo z malimi stanovanji. Velik moment bi moral najti tudi velike ljudi. Prepričan sem, da bi to ne bila nobena nemogoča ali pa pretežka žrtev. Kdor je prijatelj ljudstva, ta bode ljudstvu v silo pomagal, ako mu pomagati more.

Andrej Bahun.

Javen železničarski shod

se vrši v petek, dne 1. aprila 1927 ob pol 7. (19.) uri v Götzovi dvorani z dnevnim redom:

1. poročilo o intervenciji v raz. zadevah pri upravi železnic v Beogradu.
2. poročilo o poteku glavne skupščine bol. fonda;
3. protest proti redukcijam železniškega osebja ter prejemkov.

Železničarji brez razlike kategorije vsi na shod. Branimo naše pravice sami in ne zanašajmo se na druge! Savez železničarjev Jugoslavije Podružnice Maribor I., II. in III.

Stanovanjski najemniki!

Radikalno-klerikalna vlada odpravlja zaščito stanovanjskih najemnikov.

1. maja 1927 se onim, ki so brez strehe, ne bodo več nakazovala stanovanja, 1. novembra 1927 pa bodo najemnike metali na cesto. V nedeljo, dne 3. aprila 1927 ob 9. uri dopoldne vsi stanovanjski najemniki v Gambinovo dvorano na

protestni shod.

Kraj. organ. Socialist. stranke Jugoslavije.

Ljubljanskim sodrugom.

Gradbeni odsek Delavskega doma »Svoboda« v Šiški priredi 3. aprila veliko delavsko tombolo v Ljubljani, na Kongresnem trgu, ob 3. pop. Tablice za tombolo se dobe v vseh trafikah. Sodrugi posetite tombolo, ker lahko zadenete: kot 1. dobiček najfinejšo spalnico, kuhinjsko opravo, moško kolo, dobrorejen prašič od

100 kg, najfinejše blago za obleko, 1 zaboj kave znamke »Proja«. Potem še 200 drugih dobitkov v vrednosti 10.000 Din.

Pomagajte nam, zgraditi Delavski dom, zahtevajte povsod tablice za tombolo! Vsak sodrug in sodružica mora imeti tablico za prvo delavsko javno tombolo. 3. aprila vsi na tombolo »Svobode« Šiška.

R. GOLOUH:

Kriza.

Socialna drama v petih slikah.

(Dalje.)

Ana: Izcedek gibanja ste, ki pojde preko vas k cilju. Bolni plod krize ste, od nje živite, ž njó poginete. Iztrenjeni delavci pojdejo z bičem po vas...

Prvi delavec: Ne biča, ne hudih besed ne bo treba: sami pojdejo!

Ivan: Prizanesi siromakom...

(Te besede izzovejo naglo, hrupno reakcijo; nekaj delavcev skuša navaliti na Ivana; že prej je luč jela bolj in bolj temneti; še močnejše zatemni oder v trenutku, ko vstopi Neznanec, ki se ga bolj čuje kot vidi. Razločuje se komaj, kako odhajajo tekom Neznancevega pripovedovanja, polagoma in tiho Štempihar, Verlot in ostali iz te skupine. Čim se Neznanec oglasi pri vratih, zavlada takoj globoka tišina.)

III. prizor.

(Neznanec.)

Neznanec (z mladeniškim, skoro otroškim glasom): Zgodilo se je. Sledil sem mu, nisem

ga mrzil in ne vem, zakaj bi ga mrzil. Saj tudi nisem videl njega in tudi nisem hotel soditi njegova dejanja. Soditi sem hotel režim, režim bede, nasilja, propasti — in čeprav sem vedel, da ni samo na tem koščku zemeljske oble tako in da je robstvo in nasilje dedščina temnih vekov, čeprav mi je bilo njegovo življenje sveto, dvignil sem proti njemu orožje in sprožil...

Ivan: Kdor si, ti sanjaš!

Neznanec: Ne sanjam. Večni brezimeni klicar in maščevalec obupanih sem. Zgrudil se je. In zdaj sva oba mrtva, kajti jaz sem samo še senca prejšnjega življenja, svojo pot v večnost sem nastopil z njim vred...

Ivan: O čem govoriš, saj si še otrok!

Neznanec: Otrok svoje bolne dobe. Kar sem že storil, poplačal sem s svojim življenjem. Sedaj čutim, da nisem sejal smrti in šel v smrt, da maščujem teptane in mrtve, sprožil sem usodne strele, da opominim žive, v temi blodeče, s podlostjo prešestvujoče in zločinom — da pokažem, da ni še izumrlo v našem rodu sveto pokolenje tistih, ki znajo za idejo živeti in umreti...

Ivan: Spoznali smo tvoj glas: soditi nismo vredni, opomina smo pa potrebni.

Neznanec: Bila je na svoj način pojmovana socialna zavest, na svoj način občutena simfonija novih časov, odrešujočih prevratov, bil je glas iz Volge, glas iz idejnih višin in bednih globin, bil je upor križanega, a nezlomljivega plemena in bil je stud nad življenjem, ki ne zna čisto živeti in heroično umreti. Zgodilo se je. Iz teh zaničevanih, bičanih in oskrunjenih vaših vrst eden sem, plod tega vrenja, snovanja in iskanja. Na svoj način sem sodil in obsodil, in če sem zgrešil cilj, oprostil sem se s svojim življenjem. Jaz in on, dva svetova, on krepko lice svojega razreda, uklenjen v spone svojega sveta, jaz večnosti izročeno življenje...

Ivan: On tvorna sila starega svefa, ti vihra novih, jasnejših časov. Dvoje življenj!

(Neznanec izgine; luč zažari.)

(Daljši odmor.)

Ana: Ali je bil sen, ali resnica... Resnično je bil tu, saj sem ga v temi razločila... Otroško mlad, ves vzravan...

Ivan: Varale so te oči. Razločila ga nisi; saj ni bil tu; le njegov glas je bil...

Prvi delavec: Čuden glas.

Ana: Kakor opomin iz daljnega sveta...

Ivan: Glas iz groba.

(Odmor.)

Dnevne novice.

Zaščita najemnikov. Stanovanjskemu zakonu so šteti dnevi in hišni posestniki se že pripravljajo na srečne dneve, ko bodo lahko najemnikom po svoji mili volji odpovedovali in višino stanarine določevali po svojem povdanku in po svojem ključu. Najemniki so protestirali in protestirali, bombardirali vladno ministrstvo in oblast z resolucijami, depešami itd. — pa vse zaman. Vlada se pri sprejetju proračuna ni ozirala na to pereče vprašanje in ni hotela ničesar vedeti o kakem amandmanu, ki naj bi popravi, kar se je z novim stanovanjskim zakonom zagrešilo. Najemniki naj si pomagajo, kakor morejo. Medtem so pa posledice bližajočega se prvega maja že sedaj vidne, in sam bog ve, kaj nam prinesejo bližnji dnevi. Češkoslovaška je po vojni ves čas intenzivno zidala in ni tam stanovanjska beda daleka tako huda, kakor pri nas — pa si vendar ne upa ukiniti stanovanjskega zakona. Pri nas pa kakor da bi ne vedeli kam s stanovanji! Proti taki brezbriznosti in brezobzirnosti bodo najemniki te dni spet protestirali, da opozore v zadnjem hipu beograjsko vladno na vse zle posledice njenih ukrepov. V Mariboru priredi v nedeljo protestni shod naša stranka in uverjeni smo, da bodo mariborski najemniki kompaktno manifestirali za zaščito njihovega ogroženega položaja. Enaki shodi se bodo vršili tudi drugod.

Redukcije, in to povsod, na železnici, kakor po državnih uradih so spet na dnevnem redu. Povsod morajo ljudje neusmiljeno na ceste, dasi ni nikjer niti najmanjšega izgleda na tako ali tako zaposlitev. Zlasti s 1. aprilom kar dežujejo redukcijski ukazi iz Beograda, zdaj na železnici, o čemur pišemo tudi na drugi strani. zdaj na velikem županstvu itd. Na velikem županstvu v Mariboru je bilo menda cel kup uradnikov in drugih nastavlencev odpuščenih, in tako tudi drugod. Kam pojdejo vsi ti ljudje? Štediti treba, pravijo. Pa dobro, toda komu služi vsa ta štednja, če je proračun vzlic vsem neprestanim redukcijam in vsem drugim štednjam celo na bolnikih, še vedno tako visok in še višji, kakor je bil takrat, ko se je s to in tako štednjo začelo? To naj nam pojasni že enkrat naša modra vlada.

Ankete ne bo? O mednarodni anketi na naših, albanskih in italijanskih mejah, krožijo najrazličnejše verzije, vse pa kaže, da ankete ne bo, marveč, da bodo velesile še nadalje pritiskale na vladi v Rimu in v Beogradu, da naj se direktno med seboj sporazumeta. Ali je pri radikalno divergentnem stališču obeh vlad to vobče mogoče, ne bomo danes raziskovali — eno se nam pa vidi že danes gotovo, da je nevarnost resnih sporov med Italijo in Jugoslavijo še vedno vse prej kot odstranjena — da je konflikt bil samo odgoden, da se pa lahko vsak čas ponovi, in sicer s prav resnimi posledicami. Edino rešitev vidimo saamo v izločitvi celega kompleksa vprašanj, ki so s tem sporom v zvezi, Ligi narodov, da razsodi in razčisti situacijo. Liga narodov naj ob tej priliki pokaže, ali služi res namenu, za katerega je bila ustanovljena ali ne. Izgleda pa, da velesilam ni dosti do resne rešitve neprijetne zadeve.

Velja Vukičević — to je mož, ki naj bi stopil na Uzunovičovo mesto in osnoval novo vladno s pomočjo demokratske zajednice in Slovenske ljudske stranke. Zato bi se moral seveda Uzunovič po prvem aprilu umakniti, kakor smo zadnjič pisali. Velja Vukičević je radikal kakor Uzunovič, toda Uzunovič bi se v imenu taiste radikalne stranke rad sporazumel tudi z Radičem, da le osnuje novo vladno, kateri bi še vedno načeloval, in katero bi taisti radikalni klub najbrže ravno tako podpiral, kakor nasprotno vladno Velje Vukičevića. Radikalna stranka hodi res svojajota in njena složnost in doslednost je od vraga originalna.

V Ljubljani smo v jeseni pokopali starega sobojevnika, bivšega čevlarskega mojstra Ferdinanda Tumo. Z njim je legel v grob precejšen kos naše slovenske delavske zgodovine. Naknadno smo izvedeli za njegovo delo in borbo za skupno stvar, in vredno je, da vsaj nekoliko omenimo njegovo življenjsko pot. Kajti pokojni Tuma je bil eden najstarejših, iz prve socialistične generacije. Kakor je bila takrat še navada, je šel kot pomočnik na potovanje ter prehodil velik del Avstrije. Nastanil se je konečno na Dunaju, kot tovarniški delavec. Tam je zašel v socialistično-anarhistično gibanje pod vplivom znanega Mosta. Kot njegov pristaš se je leta 1876 vrnil v Ljubljano, kjer je bil pomočnik pri očetu Matiji. Prišel je propagando med slovenskimi delavci za Most-ove ideje ter imel tajno zalogo Most-ovega lista »Freiheit«, ki je prihajal iz Londona tiskan na velinskem papirju pod zavitki. Bil je tudi večletni predsednik, takrat edine delavske organizacije »Arbeiterbildungsverein« v Ljubljani. Leta 1883 ga je ovadil čevlarski vajenec pri policiji. Bil je osem mesecev v preiskovalnem zaporu pri deželni sodišču v Celovcu, pri porotni razpravi pa oproščen, ker se mu ni moglo dokazati, da je bila zaloga »Freiheit« pri njem, ter porotniki niso dajali vere vajencu, češ, da je ovadbo storil iz maščevanja. Soobtoženec Železnikar, ki je sam svojo revolucionarnost priznaval, pa je le obsojen na 10 let ječe po takrat veljavnem socialističnem zakonu. Ko se je vrnil iz zaporov, bil je še nadalje delaven pri združnem gibanju, politično pa se je le malo udejstvoval. Pozorno je zasledoval gibanje proletariata, zadnja leta je prav z obžalovanjem videl razcepljenost delavstva po raznih strujah in gledal njegovo brozmočnost.

Zavarovalni prispevki pri Okrožnem uradu za zavarovanje delavcev. Na Okrožni urad za zavarovanje delavcev se vlagajo pogosta vprašanja glede višine zavarovalnega prispevka, ki ga sme delodajalec odtegniti delojemalcu od zaslужka. S tem v zvezi se tudi pojavljajo pritožbe delojemalcev, da jim delodajalci odtegujejo previsoke prispevke. Vsled tega opozarja okrožni urad, da sme delodajalec v celoti odbiti nameščencu od njegove plače tedensko kot prispevek za bolniško zavarovanje. Borzo dela in Delavsko zbornico:

Pri dnevnem zaslužku Din	Odpade na delavca prispevek Din
do 2'50 (I)	0'38
od 2'50 do 3'— (II)	0'47
od 3'— do 3'60 (III)	5'57
od 3'60 do 4'40 (IV)	0'69
od 4'40 do 5'40 (V)	0'85
od 5'40 do 6'60 (VI)	1'14
od 6'60 do 8'— (VII)	1'38
od 8'— do 9'60 (VIII)	1'66
od 9'60 do 11'60 (IX)	2'—
od 11'60 do 14'— (X)	2'41
od 14'— do 16'80 (XI)	2'90
od 16'80 do 20'— (XII)	3'48
od 20'— do 24'— (XIII)	4'14
od 24'— do 28'80 (XIV)	4'97
od 28'80 do 34'— (XV)	5'97
od 34'— do 40'— (XVI)	7'04
od 40'— do 48'— (XVII)	8'28
od 48'— dalje (XVIII)	9'94

(V oklepajih so označeni mezdni razredi.) Ako hočemo dobiti na podlagi gorenjega pregleda dnevni prispevek delojemalca v vsakem posameznem razredu, delimo navedene vsote s 6. Če pa tako dobljeno vsoto množimo z delovnimi dnevi v mesecu, dobimo mesečni prispevek. Prispevki se računajo za vse delovne dni in praznike v mesecu, izvzemši nedeljo. Pri računanju prispevkov se končne vsote od 4 zaokrožijo navzdol, od 5 do 9 pa navzgor. V zaslužek v svrhu odmere zavarovalnih prispevkov se računajo le prejemki za redni delovni čas. Prispevek za nezgodno zavarovanje odpade v celoti na delodajalca.

Amerikanska podpora za poplavljenе siromašne delavske družine, ki jih je po nalogu ameriške SNZ Jednote imela razdeliti Zdržna banka v Ljubljani, Aleksandrova c. 5, je raz-

deljena. Od 618 prošenj se je moglo vpoštevati le 76 prošnikov.

Iz stranke.

Majski znaki. Vse krajevne organizacije, ki hočejo naročiti majske znake, naj to javijo pokrajinskemu tajništvu v Mariboru in navedejo, koliko jih potrebujejo. Pri tem opozarjamo, da neprodanih znakov ne bomo vzeli nazaj. Kraj. organizacijam svetujemo, da naj jih naroče le toliko, kolikor jih bodo prodale. Ceno bomo sporočili naknadno. (Naslov: Pokrajinsko tajništvo SSJ, Maribor, poštni predal 22.)

Majski spis bo letos izšel kot priloga »Delavski Politiki«. Vse organizacije in zaupniki naj javijo pokrajinskemu tajništvu, koliko majskega spisa bodo potrebovali. (Po izkušnji zadnjih let.) Neprodanih majskega spisa ne bomo vzeli nazaj, marveč jih bo vsakdo moral toliko plačati, kolikor jih bo naročil. (Naslov: Pokrajinsko tajništvo SSJ, Maribor, poštni predal 22.)

Kultura.

»Domači prijatelj«, družinski mesečnik za pouk in zabavo, 2. številka, je izšel. V leposlovnem delu so zastopani Jarc, Kuhar, Petruška, Podgoršek, Strniša in Žvan. Ima gospodarski del, nasvete za hišo in dom, za ženska ročna dela, razvedrilo za otroke in javno govorilnico. Izhaja vsak mesec na 24 straneh. Sodeč po tem, da pri naša »Domači prijatelj« nadaljevanje L. Kuharjeve povesti »Sektor št. 5«, so v upravi »Domačega prijatelja« zastopani najbrž tudi sodelovalci bivše »Pod lipo«, ki je z decembrom lanskega leta prenehala izhajati. Sedaj nimamo prav nobenega leposlovnega lista, ki bi družil krog sebe, krog mladih, inteligentnih proletarcev, katerim ne zadostuje, da samo čitajo tuje proizvode, temveč, ki čutijo v sebi potrebo, da tudi sami nekaj vstvarjajo. Svoj čas smo že računali na prav razveseljivo število proletarskega književniškega naraščaja. Zbral se je po prevratu krog »Svobode«, ki pa je po 15. številki prenehala izhajati. Nato je začel izhajati po nekem presledku »Kres«, na katerega smo bili ponosni, ki pa je tudi po 16. številki zapustil dolgove, njegovi sotrudniki so pa ali umolknil, ali se pa zatekli k meščanskim revijam. Levo krilo je skušalo s »Kmečko-delavskimi zapiski«, katere je pa oblast zadušila. Leta 1924 je po zasebni inicijativi začela izhajati »Pod lipo«, ki je vzdržala tri leta, je pa morala končno tudi prenehati. Niti oficijelno glasilo naše »Svobode« se radi nedostajanja sredstev ne more vzdrževati. Sedaj nam njeno predsedstvo ponovno obeta, da bo to glasilo začelo v kratkem spet izhajati. Da bi ga le ne zadela usoda prednikov. Vzrok? Naše raztrgane vrste!

»Rasna etika Jugoslavena i Vidovičev pokret«. Te dni je izšla pod gornjim naslovom knjiga Ilija Bosanca, v kateri prikazuje pisec odlike našega plemena, podaja kratki historijat našega etičnega življenja, pojasnjuje naše odnose z zapadno civilizacijo in se pri tem pobliže bavi z ideologijo Vidovičevega pokreta. V tem pokretu je izražena naša narodna duša, ki se je pokretu pridružila baš zaradi sorodnosti z njegovo ideologijo. Knjiga zaključuje z besedami: Po svojem razmahu in po svoji važnosti je Vidovičev pokret enak največjim zgodovinskim dogodkom. Kar je za Francoze njihova revolucija, za Italijane njihova renesansa, za Čeha njihov husitizem, to je za Jugoslovane Vidovičev pokret. — Knjiga se nanaša pri nakladi »Uzgaitelj«, Sarajevo, in stane 10 Din. — Pri istem založništvu je tudi izšla knjiga »Ideje i problemi«, ki jo je napisal sam Milenko Vidović. Knjiga obsega 268 strani velikega formata. To je zbirka člankov in razprav osnoveleži po njegovem imenu znanega prosvetno etičnega gibanja. Vse te članke in razprave je zbral in uredil pedagoški pisatelj Kamilo Brössler. Glavna poglavja

knjige: »Veličina človeka«, »Problemi življenja«, »Človek in intelekt«, »Človek in srce«, »Človek in volja«, »Problemi vzgoje«, »Sola in prosveta«, »Vera in prosvetno etični pokret«, »Sola za odrasle« itd. Ta knjiga točno prikazuje smernice Vidovičevega gibanja in mišljenja pokrenitelja o vseh najvažnejših vprašanjih sedanjih družbe. — Knjiga stane 30 Din.

Maribor.

Prepoved. Ker se ponavljajo pri brskanju za odpadki premoga in železa po nasipih pepelnih ugaskov na mariborskem železniškem trikotu smrtni slučaj, ki jih povzročajo uhajajoči strupeni plini, izdaja kr. policijski komisariat sporazumno z direktijo državnih železnic v Ljubljani sledečo prepoved: »Nezaposlenim je vsak dostop k nasipom pepelnih ugaskov na mariborskem železniškem trikotu, kakor tudi vsako brskanje za odpadki premoga in železa na istih strogo prepovedano. Proti kršiteljem te prepovedi se bodo postopalo po min. nar. z dne 30. 9. 1857, drž. zak. št. 198 z zaporom od 6 ur do 14 dni, odnosno z denarnimi globami od 10 do 1000 D.«

Citraški koncert. Mariborski citraški klub priredi dne 2. aprila t. l. ob pol 20. uri v Gambrinovi dvorani veliki citraški koncert. Prijatelje citraške godbe vljudno vabimo, da se koncerta udeležijo in s tem podpirajo cilj kluba in njegov napredek. Vstopnina 6 Din.

Pripornica cenj. bralcem tvrdko Jakob Lah, glej današnji inserat.

Celje.

Občinska seja okoliške občine. Po običajni tričetrtturni zamudi se je v nedeljo, dne 27. tm. vršila občinska seja. Sodrug Hrastnik je v imenu socialističnega kluba interpeliral župana, kaj je s parcelacijo cenenih stavbnih parcel. Ta zadeva je napredovala tako daleč, da je pogodba med občino in Ježovnik-dediči podpisana in čaka na odobritev agrarne direktije. Nadalje je s. Hrastnik vprašal kedaj se bo otvorila cesta med »Lastnim domom« — glavna cesta. Ugotovilo se je, da dela pri tem ovire g. Petsehuh (obč. odbornik), ki je del sveta zasadi z hmeljskimi sadikami, do česar ni niti imel pravice. Glede vodnjaka v »Lastnem domu« je župan naznanil, da se bo zgradil, treba pa je še določiti primeren prostor. Stanovanci okoli »Lastnega doma« se imajo zahvaliti le socialističnim obč. odbornikom, da se bo ta vodnjak zgradil. Tudi prej navedene stvari so uspeh inicijativnosti naših sodrugov, ki se resno in stvarno v obč. odboru udeležujejo in se ne spuščajo v malenkosti, kakor oni odbornik-krčmar, ki je ravno na tej seji skoro eksplodiral, ker je drugi prosil za gostilniško koncesijo.

Kam je prišlo društvo stanov. najemnikov, vsled svoje neodločnosti. Občnega zbora tega društva, ki se je vršil v četrtek, se je udeležilo recit in piši celih 16 ljudi. Je pač križ, če vodi društvo ljudje, ki menijo, da politika ne spada v društvo, ki pa mirno pustijo, da hišni gospodarji delajo politiko na vagone. No, bo že boljše, ko bo odpravljena zaščita najemnikov, ki jo bo pokopal jugoslov. parlament, kjer se dela politika — hišnih lastnikov in bogatašev.

Javen železničarski shod se bo vršil v soboto, dne 2. aprila ob pol 19. uri v gostilni »Zeleni travnik«. Poročevalec sodrug Stanko iz Ljubljane. Vabimo tudi ostalo delavstvo, da se tega shoda polnoštevilno udeleži.

Proračun okoliške občine še ni odobren, čeravno je marec že potekel. To je tudi »uspeh« raznih gospodov, ki so se proti nekaterim postavkam proračuna pritožili. Skrajni čas je, da se proračun odobri, da zamore občina redno poslovati.

Smo jako radovedni! Pristaši SLS z vso gotovostjo trdijo, da se bodo občinske volitve vršile v najkrajšem času. Če upoštevamo okolnost, da so klerikalci v vladi in ako se oziramo na njih obljube pred razpustom ob-

činskega sveta, potem moramo res verjeti, da bodo občinske volitve razpisane.

Delavske stariše opozarjamo na telovadni odsek »Svobode« in jim priporočamo, naj pošiljajo njih šoli odraslo deco v **delavske** telovadne vrste! Proletarski naraščaj je naša bodočnost, zato vso delavsko deco v naše telovadne ednote. Vpisovanje se vrši v delavskem tajnistvu.

Trbovlje.

Glasom § 16 podružničnih pravil »Svobode« sklicuje podružnica trboveljske »Svobode« svoj 10. redni občni zbor, kateri se bo vršil v nedeljo, dne 10. aprila t. l., ob 4. uri popoldne, v dvorani Delavskega doma, s sledečim dnevnim redom: 1. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora; 2. Poročilo: predsednika, tajnika, blagajnika, kontrole in odsekov; 3. Volitev novega odbora; 4. Raznoterosti. Vse članstvo se opominja na § 19, ki se glasi: »Glasovalno pravico na občnem zboru imajo le člani, ki so poravnali članarino do zadnjega meseca pred občnim zborom.« — Odbor.

Kranj.

V nedeljo, 20. marca, smo ustanovili tukaj krajevno organizacijo SSJ. Prepričani smo, da nam bo uspelo, utrditi tukaj politično organizacijo in tudi razširiti naš list »Delavska Politika«. Pošteni delavci se zavedajo, kako nam je organizacijsko delo potrebno, in se bodo zato pridružili naši stranki in podpirali naše časopise. Na delo za skupno stvar!

Jesenice.

V nedeljo, dne 3. aprila t. l., se bo vršil ob 9. uri dopoldan v Delavskem domu na Savi ustanovni občni zbor krajevne politične organizacije Socialistične Stranke Jugoslavije za Jesenice. Dnevni red je sledeč: 1. poročilo pripravljalnega odbora, 2. smernice delovanja krajevne pol. org., 3. volitev odbora, 4. razno. Sodrugi in sodružice Jesenic, Javornika, Koroške Bele! Ob pogledu na naše razdrapane razmere v političnem pokretu, se nas je odločilo precejšnje število sodrugov, da z vsemi nam razpoložljivimi sredstvi, z energijo in trdnjo voljo za zaupanjem in vero v zmago socializma, gremo na delo za ustanovitev trdne, močne in disciplinirane krajevne organizacije Socialistične Stranke Jugoslavije za Jesenice. Zakaj in čemu? Tako že vprašujejo in bodo še vpraševali mnogi delavci. Nekateri nam že očitajo, da razbijamo zopet pokret, ali mi odgovarjamo že danes in bomo še odgovarjali na taka vprašanja, da moramo vsi na delo tudi za vstvaritev močnega delavskega pokreta in da nas mora pri tem podpirati vse trezno delavstvo, ki je resno in odločno za socializem. Ustanavljamo politično organizacijo, ker je že skrajni čas zato, mi nočemo da popolnoma zmrtvičji politični pokret delavstva na Jesenicah, mi hočemo, da dvignemo, da oživimo in poživimo vero v zmago socializma, vero v izboljšanje našega položaja, vero v samega sebe. Sodrugi, razbijati na Jesenicah z ustanovitvijo politične organizacije S. S. J. nimamo kaj, ker smo se zbrali sami sodrugi, in bomo zbirali v naprej samo one sodruge de-

lavce pod zastavo politične socialistične internacionale, ki hočemo v internacionalni zvezi in pomoči skupno delati za zmago proletariata celega sveta. Mi nočemo fraz in demagogije, resno pošteno delovanje v dejanjih, naj pokaže, da je zmaga proletariata pri zavojevanju politične oblasti dosegljiva in to le z dejanskim praktičnim delom v politični organizaciji. Zato sodrugi, ki še niste obupali nad samimi seboj, in ki resno gledate na današnji položaj, pridite na zborovanje, vstopite pod rdečo zastavo socialistične armade, ki bojuje boj za osvobodjenje proletariata iz sužnosti kapitalizma. Naj živi Socialistična Internacionala! Naj živi socializem!

Ruše.

Vso delavstvo se zgraža nad surovim obnašanjem predelavca Leopolda Rečnika. Omenjeni ima navado, da obračunava z delavci za vsako malenkost s pestjo, zlasti s tistimi delavci, na katere ima posebno mržnjo, ne da bi javil svojim predstojnikom vzroke te mržnje. Pripetilo se je že več slučajev batinanja, med katerimi navedemo slučaj Zorca Fabijana itd. Grdo izbitan je bil zadnji delavec Velzer. Može je že star in od dela izmučen. Omenjeni predelavec Rečnik ga je 29. tm. udaril po obrazu s tako silo, da mu je izbil zob iz ust, poleg tega bi bil ubogi delavec pri opotekanju skoro padel na vroč karbid, ter se lahko smrtno ponesrečil. Za resničnost navedenih slučajev jamčijo pod prisego delavci pri lomilcih (Brecher). Zato zahtevamo, da ravnateljstvo predelavca Rečnika za njegovo brutalno obnašanje eksemplarčno kaznuje, ker se bomo v nasprotnem slučaju poslužili v svojo obrambo drugih sredstev. Delavcem

priporočamo, da javijo organizaciji vse take slučaje, katere moramo za-
treti. Rečniku pa povemo: Ne tako
dalje, ker se bodo sicer morali delavci
še drugače braniti.

Narodno gledališče v Mariboru.

Cetrtek, 31. marca, ob 20. uri: »Madame Butterfly«, ab. B. Kuponi.
Petek, 1. aprila: Zaprt.
Sobota, 2. aprila, ob 20. uri: »Učiteljica«, Ab. A. Kuponi.
Nedelja, 3. aprila, ob 20. uri: »Madame Butterfly«, Kuponi.

Nedelja v mariborskem gledališču. To nedeljo, 3. aprila, odpade radi koncerta »Drave« popoldanska predstava. Zato pa se ponovi zvečer veliki letošnji operni uspeh, prekrasna Puccinijeva opera »Madame Butterfly«, da jo lahko vidijo tudi zunanji gosti, ki pridejo na popoldanski koncert. To je tem lažje, ker traja ta opera samo do malo pred tričetrt na 11.

Mala naznanila:

Zidarski mojstri in stavbeniki!

Krajni šolski svet v Hrastniku namerava pre-
snažiti in prebeliti dve šolski poslopji od zuna-
ter podzidati in popraviti škarpno ob potoku
Bobnu. Ponudbe do 15. aprila 1927. Pojasnila
dobe interesi ustmeno pri vodstvo deške šole.

Anton Vaupotič vdova

SODNA UL. 16, se priporoča v izvršitev vseh
sobo-, črkoslikarskih in plesarskih del po
najnižjih cenah.

J. PETELN

urar in optik. - Trgovina zlatnine in srebrnine
MARIBOR, GOSPOSKA ul. 5
Precizijske ure za železničarje tudi na obroke.
Primerne darila za birmo.

Ceneje kod pri

RAZPRODAJAH

se dobi vsakovrst. manufakturno blago
pri J. TRPIN, Maribor, Glavni trg 17

Ivan Pototschnik

Maribor
Zrkovska ulica šte. 3

Izdeluje vsakovrstne gosposke,
damske in otroške čevlje po
meri. Hribovski in lovski čevlji iz
zajamčeno gostega in trpežnega
usnja (Goiserer). Spezialist za
ortopedična dela. Zmerne cene!

FRANC HASS, KOROŠKA C. 90

se priporoča v izdelavo vsakovr-
stnih oblek po najnižji ceni.

Črnci (zamorci) nastopijo v kabaretu „EVROPA“

dnevno od 1. do 15. aprila. Vsako nedeljo po-
poldan koncert s polnim večernim sporedom.

Priporoča se

delikatesna trgovina na Aleksandr. c. 31,

v bližini glavnega kolodvora.

Velika izbira vedno svežega delikatesnega blaga kakor praške
in domače žunke, vseh vrst salam, sira, kompotov, sardin itd.
V zalogi vedno sveže pecivo od prvovrstne domače tvornice
V. BIZJAK in DRUG, Rogaska Slatina. Na drobno in debelo
po originalnih tvorniških cenah!

Istotako se priporoča zraven spadajoča

zajutrkovalnica in vinarna

s pristnimi domačimi in dalmatinskimi vini ter prvovrstnim
odprtim pivom iz Maribora, ki ga omogoča najmodernejša
pivska točilna naprava. — Z odličnim spoštovanjem

FRANC KURINČIČ - MARIBOR

JEDILNI SERVIS

stekleni servis, japonski moka.
servis, japonske vaze, antična
ura z žirandolami, lišp. dra-
gocenosti, garnitura za pisalno mlzo, pristni škarjevi izrezljaji,
knjige, stojala, mlzica, slike, spomladni plašč, obleke, čevlji,
obleka za moške in raznovrstne druge reči so na prodaj.
Aleksandrova cesta 24 - pritižje na desno

Svetovno znano in
preizkušeno

Styria kolo

na 12 mesečne obroke

samo pri generalnem
zastopstvu

ALOJZ USSAR,

Trgovina
s šivalnimi stroji in kolesi

Maribor, Gosposka ulica 20/1.

Fotograf MIRKO JAPELJ

Aleksandrova cesta - Trgovski dom.

Vhod na desni strani.

Se priporoča delavstvu in urad-
ništvu. Cene solidne, slike umet-
niške. Hitra izvršitev naročil.

Zbirajte za tiskov. sklad!

Važno za vrtnarje in posestnike!

Vsled opustitve nekaterih parcel naše
vrtnice šole prodajamo sadna drevesca,
jabolka in češnje (2-3 leta stare).
Drevesca stanejo, kakor je pač kvali-
teta, od 8 do 12 Din, prodano po naši iz-
biri. Ne zamudite priložnosti in presko-
bite si spomladni cena sadna drevesca.
„VRT“ Džamonja in drugovi, d. 10. z., Maribor

Kadar rabite čevlje

si gotovo vedno stavite vprašanje:

kam naj grem?

Ako še niste, poskusite enkrat pri-
znano najboljšo znamko

KARO

Maribor, Koroška cesta št. 19

Naročajte in širite „Del. Politiko“!

Strojepisje, stenografija

knjigovodstvo korespondenca. Pouk
posameznikov. — Začetek dnevno.

Kovač, Maribor, Krekova ulica 6.

Modna trgovina Anton Paš

Maribor, Slovenska ulica šte. 4.

Nogavice, rokavice, srajce, kravate, čipke,
gumbi in vse v to stroko spadajoče blago.

Potrebščine za krojače in šivilje!

POZOR!

Dokler traja zaloga: prvovrstno
dalmatinsko vino iz Visa (Lissa)

Liter Din 10.— Spoštovanjem

Gostilna „Pri grozdu“

A. Spatzek v Mariboru.

Osvežiš s kopeljo telo si mlado,
še bolje pa s „CLIO“ šumečo limonado.

JOSIP BARLOVIČ

KROJAŠKI ATELJE

TRUBARJEVA UL. 5 -- LIVADA ŠT. 2

se priporoča v izdelavo vsakovrst-
nih oblek za civil in vojaštvo po
najnovejših vzorcih in najnižjih
cenah. ----- Prvovrstna izdelava.

Za spomladansko sezijo

priporočam najnovejšo izbiro vseh vrst dam-
skega in moškega blaga. covercoat, kamgarn,
modno angleško v najnovejših barvah in vzor-
cih, kakor perilno blago in platno vseh vrst
in širokosti znamke SCHROLL in H. POLLAK

kar kupite najceneje na obroke pri

OBLAČILNICI „DRAVA“

Maribor, Koroška cesta šte. 48

Obleke po meri se izgotavljajo po
najnovejših krojih najsolidneje.

RADI PREZIDAVE

se prodaja modno in galanterijsko blago po
zelo znižanih cenah in še s 5% popusta
samo 14 dni v dobro znani trgovini

Jakob Lah, Maribor, samo Glavni trg 2.

ZASTOPNIKE

agilne, inteligent, in zanesljive
išče proti dobri proviziji za
vse kraje Mariborske oblasti za-
varovalnica in pozavarovalnica

„TRIGLAV“

glav. zastopstvo za Mariborsko
oblast

v MARIBORU, Vrbanova 66.